

Correctievoorschrift HAVO

2025

tijdvak 1

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Blok 1 J.C. Schickhardt - Concert voor blokfluit, twee hobo's, strijkers en basso continuo, deel 1

1 A

2 maximumscore 3

- akkoord 1: D-majeur 1
- akkoord 2: C-mineur 1
- akkoord 3: Bes-majeur 1

3 maximumscore 1

sequens(matig)

4 maximumscore 2

twee van de volgende:

- cello; ook goed: viola da gamba
- klavecimbel
- luit; ook goed: gitaar

per juist antwoord 1

5 B

6 maximumscore 2

- toonhoogteverloop blokfluit en hobo's: (globaal) stijgend / sequensmatig (stijgend) 1
- ritme strijkinstrumenten: (vrijwel) doorlopende zestiende beweging / (vrijwel) doorlopende beweging in kleine notenwaarde 1

7 maximumscore 2

- toonhoogte geheel juist 1
- ritme geheel juist 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 1
orgelpunt

9 B

Blok 2 David Kushner - Daylight

10 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (relatief) lage ligging
- alleen piano
- grote notenwaarden
- (voornamelijk) liggende akkoorden
- klein toonhoogteverloop
- De bijgeluiden van de piano zijn te horen (waardoor het lijkt alsof je dicht bij het instrument zit).

per juist antwoord

1

Opmerking

Het tempo en de dynamiek worden buiten beschouwing gelaten.

11 maximumscore 2

tussen tel 1 en 2	op tel 2	
	(X)	Telling myself I won't go there
	X	Oh, but I know that I won't care
	X	Tryna wash away all the blood I've spilt
X		This lust is a burden that we both share
X		Two sinners can't atone from a lone prayer
X		Souls tied, intertwined by our pride and guilt

indien vijf antwoorden juist

2

indien vier of drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

twee van de volgende:

- leadzang octaaf hoger gedubbeld
- leadzang (gedeeltelijk) in tertsen / meerstemmig
- Meerdere stemmen zingen de melodie. / overdubben van de leadzang (of een omschrijving hiervan)
- toevoeging van galm op de zang
- (gedeeltelijk) met meer kracht gezongen
- melismatisch(er) aan het einde (van elke zin)
- toevoeging van backing vocals

per juist antwoord

1

Opmerking

Een antwoord als 'De melodie is anders.' wordt niet gevraagd.

13 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- mannenstem
- ingehouden gezongen
- donker timbre van de stem (of een omschrijving hiervan)
- pianobegeleiding
- (relatief) lage ligging piano
- eenvoudig akkoordenschema / gebaseerd op drie akkoorden
- (voornamelijk) liggende akkoorden
- eenvoudige begeleiding
- langzaam tempo

per juist antwoord

1

14 maximumscore 2

(a) - b - a - b - c - c - a'

indien zes antwoorden juist

2

indien vijf of vier antwoorden juist

1

indien minder dan vier antwoorden juist

0

15 B

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 2 bewering 1: juist bewering 2: onjuist bewering 3: onjuist indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 2 1 0
17	maximumscore 2 twee van de volgende: – eindigt mineur / eindigt op een ander akkoord / eindigt hoger (in de bovenstem piano) – één akkoord in de laatste maat – decrescendo – vijfde akkoord anders / Dm7 / mineur 7 – Het slotakkoord klinkt uit. – meer / andere bijgeluiden van de piano per juist antwoord	 1

Blok 3 Izaline Calister - De lucht zit nog vol dagen

18	maximumscore 2 (eerst: slaginstrumenten) daarna: slaggitaar en contrabas vervolgens: sologitaar ten slotte: accordeon indien vier antwoorden juist indien twee (of drie) antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 2 1 0
19	maximumscore 1 a - b - a - b' <i>Opmerking</i> <i>Het antwoord a - b - a - c mag niet goedgekeurd worden.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

	Al-	tijd	maar	ja	maar	al-	tijd	(ach)	laat	maar
	X	X	X	X						
					X	X	(X)		X	
										X

indien acht kruisjes juist	2
indien zeven of zes kruisjes juist	1
indien minder dan zes kruisjes juist	0

21 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- vrijere timing / minder op de tel gezongen / meer improvisatorisch
- De melodie beweegt (deels) in een omgekeerde richting.
- anders beklemtonen/accentueren van woorden / lettergrepen
- grotere omvang / hogere (top)noot

per juist antwoord	1
--------------------	---

22 A

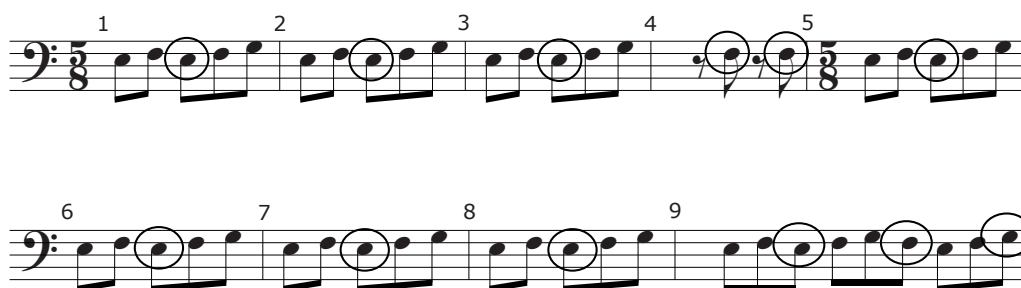
23 maximumscore 2

	accelerando		
•	unisono melodie	X	1
	improvisatie zang		
•	chromatiek begeleiding	X	1

Opmerking

Als er meer dan twee kruisjes zijn genoteerd, beoordelen als hierboven met 1 scorepunt aftrek per te veel genoteerd kruisje tot een maximum van 2 scorepunten aftrek.

33 maximumscore 2

- maat 2, 3, 5, 6, 7 en 8 juist
- maat 4 juist

1
1

34 B

35 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (globaal) dalend
- ritmische verkleining (of een omschrijving hiervan)
- accenten op de (laatste) kwartnoten (of een omschrijving hiervan)
- crescendo (aan het eind)
- syncopisch

per juist antwoord

1

Blok 5 G. Mahler - Ging heut' Morgen übers Feld

36 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- majeurtoonsoort
- hoog klinkende instrumenten
- staccato (in het begin)
- legato (in de tweede helft)
- doorgaande ritmische beweging in de begeleiding
- karakter van een volksmelodie

per juist antwoord

1

37 maximumscore 3

Gu - ten Mor - gen! Ei Gelt? Du!

Wird's nicht ei - ne schö - ne Welt? Schö - ne Welt?

- haak 1 geheel juist 1
- haak 2 geheel juist 1
- dis in maat 5 juist 1

Opmerking

Alleen als de toonhoogte en het gegeven ritme onder een haak geheel juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

38 maximumscore 1

een van de volgende:

- canon
- imitatie

Opmerking

De antwoorden 'vraag-en-antwoord' en 'call-and-response' mogen niet goedgerekend worden.

39 maximumscore 2

- verandering dynamiek, een van de volgende: 1
 - crescendo
 - overgangsdynamiek
- *sf*, een van de volgende: 1
 - sforzando: ook goed: sforzato
 - geaccentueerd

40 B

41 maximumscore 1

pizzicato

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

42 maximumscore 2

3 - 1 - (2) - 5 - 4

indien vier antwoorden juist	2
indien twee (of drie) antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

43 maximumscore 1

een van de volgende:

- Het laatste motief wordt (sequensmatig) herhaald.
- De melodie wordt verlengd / is langer.
- De melodie stijgt aan het eind.

Opmerking

De instrumentatie wordt buiten beschouwing gelaten.

Blok 6 Miley Cyrus - Flowers

44 B

45 maximumscore 2

(a) - b - a - b - c - d

- b - a - b juist 1
- c - d juist 1

46 A

47 maximumscore 2

Can love me bet-ter I can love me bet-ter ba-by

- haak 1 geheel juist 1
- haak 2 geheel juist 1

Opmerking

De achtste noten die met een waardestreep met elkaar verbonden zijn, mogen ook als losse achtste noten genoteerd worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

48 **maximumscore 1**

kickbeat/four on the floor

49 **maximumscore 1**

Uit een juist antwoord moet blijken dat de strings een melodie spelen als de zang rust heeft en dat de strings (overwegend) lange tonen / een minder beweeglijke melodie spelen tijdens de zang(melodie).

50 **maximumscore 1**

1	e	2	e	3	e	4	e
							X

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 23 mei te accorderen.

Ook na 23 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Blok 1	J.C. Schickhardt - Concert voor blokfluit, twee hobo's, strijkers en basso continuo, deel 1 Cappella Academica Frankfurt; Michael Schneider: blokfluit cd: CPO 777 534-2 partituur: Hans-Thomas Müller-Schmidt
Blok 2	David Kushner - Daylight opname: iTunes Hozier - Take Me to Church cd: Rubyworks Columbia 888843099962
Blok 3	Izaline Calister - De lucht zit nog vol dagen opname: Apple Music
Blok 4	E. Whitacre - Ghost Train Tryptich, deel 1, The Ride North Texas Wind Symphony o.l.v. Eugene Corporon cd: Klavier K 11077 partituur: Eric Whitacre
Blok 5	G. Mahler - Ging heut' Morgen übers Feld Koninklijk Concertgebouw Orkest o.l.v. Bernard Haitink; Hermann Prey; bariton cd: Philips 454 014-2 Koninklijk Concertgebouw Orkest o.l.v. Leonard Bernstein cd: Deutsche Grammophon 459080-2 (GX 16) partituur: Dover Publications, 1990
Blok 6	Miley Cyrus - Flowers cd: Columbia 19658781332
noten- voorbeelden	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
grafische notaties	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024